

BIO-info 19/2011, 20. mai 2011 [BIO: sakslistor og møtereferater](#) [BIO-info arkiv](#)
submission deadline to bio.info@bio.uib.no is Wednesday 16:00

Fra toppen!

Vel overstått!

Etter det jeg har hørt, var 17. mai i Bergen preget av haglvær og storm. Hvis det kan være noen trøst, var 17. mai-været i Sør-California ikke stort bedre. Regnbyger og kjølig vind preget Long Beach under hele det sekstende symposiet om «Pollutant Responses in Marine Organisms» som ble avholdt denne uken. Vi var flere fra Miljøtoksikologi-gruppen ved BIO, HI og NIFES tilstede på konferansen, og gjorde oss bemerket både med innlegg og, sammen med resten av den norske delegasjonen, med fremføring av nasjonalsangen under banketten på selveste 17. mai. Den foregikk på Queen Mary, den gamle Atlanterhavsdampere som fungerte som berømt trosskipskole under andre verdenskrig, og som nå er et flytende hotellskip med restauranter og barer.

USA-turen ga forøvrig anledning til et besøk på University of California at Irvine (UCI), og et innblikk i hvordan de organiserer biologisk forskning og undervisning der borte. Biologien på UCI har fått et helt fakultet, [School of Biological Sciences](#). Selv om det neppe er aktuelt hos oss med det første, kan det være gode inspirasjoner å hente i et system som bl.a. stiller strenge breddekrav i undervisningen. Hele universitetssystemet i California har vært gjennom en knallhard slankekur etter finanskrisen, så et stramt budsjett er noe vi ikke er alene om i verden. Litt perspektiver utenfra kan alltid være nyttig!

Hilsen Anders

Ukens bilde

Entovalva

Fotograf: Glenn Bristow

The world's only fourth known endosymbiotic bivalve, *Entovalva nhatrangensis*, was described by Bristow *et al.* in 2010. It is found in the esophagus of the holothurians, *Holothuria spinifera* and *H. leucospilota* in Nha Trang Bay, Khanh Hoa Province, Vietnam. *E. nhatrangensis* is a protandric hermaphrodite. The picture on the left is that of a young female individual, taken while it was alive, with the foot extending from between the valves (shell), which are clearly visible, and the mantle closely surrounding the shell. On the right, stained with carmalum is an older, mature, female individual, with a "tennis racquet" foot, and the mantle expanded to form a brood chamber, which is full of veliger larvae.

You are invited to submit photos (electronically!) for "Ukens bilde". Please include a very short description and credit information. Picture can be of researchers / students in action, technology, organisms, field sites ... Please send your pictures to bio.info@bio.uib.no

Innhold:

Vel overstått!	1
Ukens bilde	1
Siste nytt fra BIO	3
Utsmykning; Valg gruppe B til instituttrådet	3
Siste nytt fra BFU	4
Nytt styre	4
Utdanningsnytt	4
Timeplan høst 2011, Mastereksamener vår 2011	4
Siste nytt fra verden rundt oss	4
Grønt lys for JPI Oceans; Valg til fakultetsstyret; PhD Scholarship DTU; Postdoctor Mote Florida; Positions in Tasmania and Australia	4
Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter	5
Støtte til utvikling av forskningssamarbeid med Tyskland	5
PhD: disputas og prøveforelesning	5
Prøveforelesning Helge Skoglund	5
Kurs, møter, seminar og arrangement	6
Guest lecture Stine Slorsbo 24; May PhD-kurs i regi av MESOAQUA; Minner om Informasjonsdag om EU-forskning i Bergen; Science for the environment-environment for society; 15th International Eco-conference; Air Pollution and Climate Change Conference	6
Nye artikler	6
Cuevas; Egge; Thingstad; Topper; Groison; Birks; Utne-Palm; Pittman	6

Siste nytt fra BIO

Utsmykning; Valg gruppe B til instituttrådet

Utsmykning

Opphenging av fotoutsmykning i BIOs lokaler på Marineholmen er straks fullført. Både BIOs ledelse og Utsmykningskomiteen håper bildene vil øke trivselen i hverdagen, og inspirere alle til innsats i jobben. Alle bildene er tatt av ansatte eller studenter ved BIO, og skal altså pynte opp for ansatte og studenter.

Som man vil se, er det et bredt spekter av motiver som vises. Det ble sendt inn 253 bilder, og Utsmykningskomiteen har valgt ut de 42 som nå blir hengt opp. Utvelgelsen var en interessant jobb, og kriteriene som ble lagt til grunn for seleksjon var å vise biologisk bredde i motivene, at de var tiltalende rent estetisk, at de var skarpe (nok), og at de skal vise litt av de feltene vi arbeider med på BIO. Som man ser er det alt fra landskaper til mikroskopbilder.

Bildene er montert på acrylplater, og der et tre standard størrelser; 60 x 60 cm, 100 x 70 cm og 200 x 70 cm. Tanken er at man kan rotere plassering av bilder med jevne mellomrom (noen år), slik det kan bli variasjon en gang iblant. Vi beklager at hverken produsenten eller vi i komiteen tenkte på at skruehullene i nedre hjørne kom inn i feltet med tekstene.

Det videre arbeid med utsmykning er nå montering av lister for oppheng av posters, opphenging av allerede innkjøpt kunst, samt utstilling av klenodier og portretter fra tidligere biologers arbeid på Bergens museum og de biologiske instituttene på UiB.

For Utsmykningskomiteen,

Harald Kryvi

Valg gruppe B til instituttrådet/Election Faculty board - Reminder

Valgkunjgjøring og invitasjon til å fremme kandidatforslag til instituttrådet ved Institutt for biologi (BIO) for gruppe B (midlertidig vitenskapelig ansatte) for studieåret 2011/2012. Det skal velges ett medlem og tre varamedlemmer. Valget er hjemlet i universitetets valgreglement og vedtak fattet i instituttrådet 18.05.2009 om instituttrådets sammensetning.

Rådets funksjon, ledelse og sammensetning finnes på BIOs [rådsside](#):

Personer ansatt på BIO i gruppe B pr. 1. mars 2011 er valgbare. Forslag kan fremmes av gruppe B-ansatte. Forslag sendes valgstyrets sekretær Elisabeth.Lysebo@bio.uib.no innen fredag 27. mai.

For valgstyret

Elisabeth Müller Lysebo, sekretær

Essentials in English:

The election for representatives from the group of temporarily employed scientific staff (group B) - 1 member (+ 3 substitute members) - to the department board for the period August 2011-July 2012 is coming up. The deadline for proposing candidates is **Friday 27 May** to Elisabeth Müller Lysebo. Persons in group B employed by BIO on March 1/2011 are eligible. Only people in the group can make proposals.

Siste nytt fra BFU

Nytt styre

Nytt styre valgt i BFU

Generalforsamlinga til BFU vart holdt torsdag 12. mai kl 1600 i grupperommet under kantina på Realfagsbygget.

Følgande ble valt inn i styret for H2011:

Leiar: Shona M. Hugøy

Nest leiar: Jeanette Gramstad

Økonomiansvarleg: Ole Petter Nordbø

Pr: Tara Helén Dowling

Fest/arrangement: Maria Åkre

Vi ønskjer det nye styret lukke til i semesteret som kjem!

Utdanningsnytt

Timeplan høst 2011, Mastereksamener vår 2011

Timeplaner for høsten 2011

Timeplanlistene for høsten 2011 er nå åpne for redigering fra Studieseksjonen. Listene finnes [her](#) og alle emneansvarlig kan gå inn å se listene for sine emner. **All redigering skal gjøres av Studieseksjonen.** Ta listene med en klype salt – vi har allerede funnet mange feil som skal rettes opp i. Dersom du har innspill til timeplanen for ditt emne, ta kontakt på studie@bio.uib.no.

Mastereksamener vår 2011

En [oversikt](#) over mastereksamener ved instituttet i juni finnes nå på BIOs hjemmesider. Listen vil bli oppdatert fortløpende når vi får inn nye eksamensdatoer for masterkandidatene. Hver eksamen vil også bli annonsert i BIO-info uken før den avholdes.

Siste nytt fra verden rundt oss

Grønt lys for JPI Oceans; Valg til fakultetsstyret; PhD Scholarship DTU; Postdoctor Mote Florida; Positions in Tasmania and Australia

Grønt lys for europeisk storsatsing på hav

Forberedelsestiden er over for JPI Oceans. Nå har Europakommisjonen bekreftet at de vil bidra til at satsingen blir en suksess.

[Les mer](#)

Valg gruppe B og studentene til fakultetsstyret - nominering

Det skal være valg på medlemmer til fakultetsstyret for disse to gruppene (gruppe D og B) for perioden august 2011 - juli 2012, og at fristen for å foreslå kandidater er onsdag 25. mai kl. 15.00. Les mer på fakultetets [valgside](#).

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

Ledige stillinger for biologer

PhD Scholarship in: Fish welfare aspects of individual variation in cognition, physiology and behavior.

A PhD Scholarship in Fish welfare aspects of individual variation in cognition, physiology and behavior is available at the National Institute of Aquatic Resources (DTU Aqua) with starting date August 2011. The scholarship announced here is defined within the framework of a large scale collaborative project, funded by the European Commission FP 7 (Cope Well), aiming to establish, evaluate, and further develop, a new scientific framework for the understanding and application of the concept of animal welfare in farmed fish. [More info](#)

TWO POSTDOCTORAL FELLOWSHIPS IN MARINE SCIENCE, Florida

Mote Marine Laboratory (Mote), an independent not-for-profit institution, has adopted a 2020 Vision & Strategic Plan and will recruit two new Postdoctoral Fellows in late 2011. New Postdoctoral Fellows are expected to begin between September 1 and December 31, 2011. [Read more](#)

Positions currently open at the Institute for Marine and Antarctic Studies, University of Tasmania.

More details and instructions for applicants [here](#): More climate-related positions (including links to some of the UTas positions) [here](#):

Mer info finner du [her](#). Stillinger utlyst på BIO finner du nederst til høyre på instituttets [nettside](#).

Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter

Mer info om utlysninger inkl. løpende, dvs. uten frister finner du [her](#)

Husk å sende søknadsutkastet til post@bio.uib.no 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

Støtte til utvikling av forskningssamarbeid med Tyskland

DAADppp-stipend til forskerutveksling med Tyskland i 2012 (IS-DAAD)

Vitenskapelig ansatte/forskergrupper inviteres til å søke støtte til korte opphold i Tyskland for å starte og utvikle felles forskningsprosjekter.

Søknadsfrist: 31.08.2011 13:00 CET [Les mer](#)

PhD: disputas og prøveforelesning

Prøveforelesning Helge Skoglund

Helge Skoglund ph.d.-forelesning

Helge Skoglund vil mandag 30. mai holde forelesning over oppgitt emne for ph.d.-graden.

Tittel: "Effects of early experiences in fish".

Tid og sted: Mandag 30. mai kl 12:15, Seminarrom K1, 1 etasje, Blokk A, Institutt for biologi.

Bedømmelseskomite: Jeppe Kolding, Sigurd Stefansson, Arild Folkvord

Alle interesserte er velkommen

Kurs, møter, seminar og arrangement

Mer info om kurs, møter, seminar og arrangement etc finner du [her](#).

Guest lecture Stine Slorsbo 24; May PhD-kurs i regi av MESOAQUA; Minner om Informasjonsdag om EU-forskning i Bergen; Science for the environment-environment for society; 15th International Eco-conference; Air Pollution and Climate Change Conference

Guest lecture 24 May - ecophysiology of the invasive Iberian slug

Stine Slotsbo from the University of Aarhus, Denmark, will give a talk about the invasive Iberian slug and cold-tolerance: "Ecophysiology of the Iberian slug (*Arion lusitanicus*)"

Time/place: Tuesday 24 May, 10:15, K1, 1st floor, A-block

Ph.D. course in "Mesocosms in aquatic ecology: use, problems and potentials",

29th August to 2nd September, Kiel, Germany. [Mer info](#)

Utlysningen vil også komme på [Mesoquas website](#):

Reminder: RCN infomeeting 24 mai at Vilvite about new EU announcements!

I juli kommer det mange nye utlysninger i EUs FP7. I samarbeid med Universitetet i Bergen inviterer Forskningsrådet til en dag med fyldig informasjon. Påmeldingsfrist 20 mai (i dag!) [Les mer](#)

Bridging the gap between scientists and practitioners in environmental science

International conference in Denmark (Aarhus)
5-6 October 2011. [Read more](#)

15th INTERNATIONAL ECO-CONFERENCE®

ENVIRONMENTAL PROTECTION OF URBAN AND SUBURBAN SETTLEMENTS
- NOVI SAD, SERBIA, 21st - 24th September 2011 [Read more](#)

Natural Cataclysms and Global Problems of the Modern Civilization GEOCATACLYSM-2011

The Forum's mission is to bring together leading scientists, experts, representatives of international organizations and governments, members of parliaments and other legislative bodies from different countries to develop a plan of collaborative actions and the foundation of an international program for reducing risks and mitigating negative consequences of natural cataclysms.

The Congress planned to be attended by more than 2,000 participants will be held 19-21 September, 2011 in Istanbul, Turkey at the Lutfi Kırdar Convention & Exhibition Centre (ICEC), Istanbul's main convention center able to accommodate 3,000 delegates. [Read more](#)

Nye artikler

Cuevas; Egge; Thingstad; Topper; Groison; Birks; Utne-Palm; Pittman

Cuevas LA, Egge JK, Thingstad TF, Topper B (2011) Organic carbon and mineral nutrient limitation of oxygen consumption, bacterial growth and efficiency in the Norwegian Sea. *Polar Biology* 34:871-882

Abstract: To evaluate the role of bacteria in the transformation of organic matter in subarctic waters, we investigated the effect of mineral nutrients (ammonia and phosphate) and organic carbon (glucose) enrichment on heterotrophic bacterial processes and community structure. Eight experiments were done in the Norwegian Sea during May and June 2008. The growth-limiting factor (carbon or mineral nutrient) for heterotrophic bacteria was inferred from the combination of nutrient additions that stimulated highest bacterial oxygen consumption, biomass, production, growth rate and bacterial

efficiency. We conclude that heterotrophic bacteria were limited by organic carbon and co-limited by mineral nutrients during the prevailing early nano-phytoplankton (1-10 μm) bloom conditions. High nucleic acid (HNA) bacteria became dominant (> 80%) only when labile carbon and mineral nutrient sources were available. Changes in bacterial community structure were investigated using denaturing gradient gel electrophoresis (DGGE) of polymerase chain reaction (PCR)-amplified 16S ribosomal RNA genes. The bacterial community structure changed during incubation time, but neither carbon nor mineral nutrient amendment induced changes at the end of the experiments. The lack of labile organic carbon and the availability of mineral nutrients are key factors controlling bacterial activity and the role of the microbial food web in carbon sequestration.

Groison AL, Kjesbu OS, Suquet M (2011) Sexual dimorphism of drumming muscles in European hake (*Merluccius merluccius*). *Environmental Biology of Fishes* 91:7-13

Abstract: Dissections of mature and non-mature European hake males and females (N=142) collected in waters off the western coast of Norway and in the Bay of Biscay (France) in 2004-2006 demonstrate for the first time that this gadoid species contains drumming muscles. There were differences in drumming muscles weight with body length, sex and maturity stage. This study shows that the difference between females and males is primarily manifested during the spawning season, seen both in the French and Norwegian samples. For the mature females the drumming muscles dry weight increases only slightly, if at all, with increase in total length. For mature males there is a corresponding rapid increase. There does not seem to be any consistent difference between the average dry weight of the drumming muscles in immature male and immature and mature female hake of the same length, tested on the Norwegian samples. Our results suggest that male hake, like the males of other gadoids studied, may produce sounds in the context of spawning.

Matthews IP, **Birks HH**, Bourne AJ, Brooks SJ, Lowe JJ, Macleod A, Pyne-O'Donnell SDF (2011) New age estimates and climatostratigraphic correlations for the Borrobol and Penifiler Tephra: evidence from Abernethy Forest, Scotland. *Journal of Quaternary Science* 26:247-252

Abstract: The emerging tephrostratigraphy of NW Europe spanning the last termination (ca. 15-9 ka) provides the potential for synchronizing marine, ice-core and terrestrial records, but is currently compromised by stratigraphic complications, geochemical ambiguity and imprecise age estimates for some layers. Here we present new tephrostratigraphic, radiocarbon and chironomid-based palaeotemperature data from Abernethy Forest, Scotland, that refine the ages and stratigraphic positions of the Borrobol and Penifiler tephra. The Borrobol Tephra (14.14-13.95 cal ka BP) was deposited in a relatively warm period equated with Greenland Interstadial sub-stage GI-1e. The younger Penifiler Tephra (14.09-13.65 cal ka BP) is closely associated with a cold oscillation equated with GI-1d. We also present evidence for a previously undescribed tephra layer that has a major-element chemical signature identical to the Vedde Ash. It is associated with the warming trend at the end of the Younger Dryas, and dates between 11.79 and 11.20 cal ka BP.

van der Bank MG, **Utne-Palm AC**, Pittman K, Sweetman AK, Richoux NB, Bruchert V, Gibbons MJ (2011) Dietary success of a 'new' key fish in an overfished ecosystem: evidence from fatty acid and stable isotope signatures. *Marine Ecology-Progress Series* 428:219-233

Abstract: The bearded goby *Sufflogobius bibarbatus* has become a key component of the pelagic food web off Namibia following the crash in pelagic fish populations during the 1970s, and its biomass is increasing despite significant predation pressure and apparent life-history constraints. The integrated feeding of the bearded goby was studied from samples collected during April 2008, using stable isotope ratios ($\delta\text{C-13}$, $\delta\text{N-15}$, $\delta\text{S-34}$) and fatty acids, to resolve conflict amongst previous dietary studies based on gut-content analysis and to understand how diet could influence its success within the region. Isotopes of carbon and nitrogen suggest that the now abundant jellyfish could contribute up to 74% of the diet, and $\delta\text{S-34}$ signatures indicate that the diatom- and bacteria-rich sulphidic sediments on the central shelf may contribute around 15% to the diet. Fatty acid analyses provided support for sulphur bacterial and jellyfish-feeding amongst gobies, and further suggest that small gobies fed more on zooplankton while large gobies fed more on sedimented

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

diatoms. Both data sets suggest that ontogenetic changes in diet were linked to changes in habitat: pelagic when small, more demersal when large. The study highlights the value of using multiple tracers in trophic studies and indicates that the dietary flexibility of the bearded goby, in conjunction with its behaviour and physiology, likely contributes to its success within the northern Benguela ecosystem.